

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 01/2016

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті, зареєстровані або набули чинності у грудні 2015 року

- Дерегуляція в агропромисловому комплексі
- Скорочення строку проходження контролю для гуманітарної допомоги
- Гармонізація законодавства України у сфері насінництва та розсадництва
- Спрощення виготовлення проектів землеустрою
- Врегулювання відчуження земельних ділянок для суспільних потреб

Законопроекти, запропоновані у Верховній раді України у грудні 2015 року

Сільськогосподарські землі

- Віднесення земель за межами населених пунктів до комунальної власності
- Процедура реорганізації або приватизації Державного земельного банку через Кабінет Міністрів
- Спрощення набуття права власності на земельні ділянки для іноземних юридичних осіб
- Дерегуляція в області земельних відносин

Аграрне законодавство

- Відмова у бюджетному фінансуванні на ідентифікацію та реєстрацію тварин
- Регулювання державного фінансування робіт з ідентифікації та реєстрації тварин
- Скасування Гарантійного фонду

Податкове законодавство

- Збільшення мінімальної ставки земельного податку

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті, зареєстровані або набули чинності у грудні 2015 року

Дерегуляція в агропромисловому комплексі

Проект Закону щодо дерегуляції в агропромисловому комплексі № 2558а від 31.08.2015, (ініціатори – О.П.Мушак та інші (партії «Блок Петра Порошенка», «Самопоміч», «Відродження», «Воля Народу», «Батьківщина»)) – Закон 867-VIII Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в агропромисловому комплексі - прийнято Верховною Радою України 08.12.2015, повернуто з підписом від Президента 31.12.2015 року, Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Законом відміняються та/або обмежується дія 22 дозвільних документів та контролюючих операцій для ведення господарчої діяльності, а також обмежуються повноваження в області державного нагляду для окремих відомств.

Дозвільний документ або наглядова процедура	Запропонована зміна	
Карантинний дозвіл (на імпорт або транзит) для рослин та рослинницьких продуктів;	скасовується	виробництво;
Державна атестація (переатестація) суб'єктів племінної справи у тваринництві;	скасовується	Реєстрація, видача виписки з реєстру гідротехнічних споруд рибогосподарських водних об'єктів щодо їх технічної експлуатації та використання;
Державна атестація плідників;	скасовується	Свідоцтво про стабільність і надводний борт судна;
Допуск (свідоцтво про допуск) до відтворення плідників для племінного використання;	скасовується	Реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів) стосовно рибогосподарської продукції групи 3, підгруп 1603, 1604, 1605 Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД);
Атестація працівників, які виконують спеціальні роботи, пов'язані з племінними (генетичними) ресурсами;	скасовується	Атестація педагогічних працівників навчальних закладів I рівня акредитації у сфері рибного господарства;
Облік та присвоєння номерів суб'єктам господарювання, які здійснюють консервне та пресервне	скасовується	Ветеринарний сертифікат та інші ветеринарні документи
		Сертифікація племінних (генетичних) ресурсів
		Ліцензія на поводження з особливо небезпечними речовинами та відходами
		Нагляд тварини протягом профілактичного карантину
		Експлуатаційний дозвіл для потужностей з виробництва дитячого харчування
		добровільний для кормів та кормової сировини рослинного походження, зокрема для фуражних зернових
		більше не буде обов'язковою
		буде вимагатися тільки для виготовлення та знешкодження особливо небезпечних речовин
		буде делеговано також приватному ліцензованому ветлікару
		не буде вимагатися, якщо є в наявності експлуатаційний дозвіл на виробництво продуктів харчування

Ліцензія на промисловий вилов риби, крім внутрішніх водойм та річок	буде вимагатися тільки для вилову за межами юрисдикції України
Дозвіл на використання підземних вод	без дозволу буде дозволено здійснювати один водозабір у разі добового використання до 300 куб. м, окрім цілей виробництва фасованої питної води

Скорочення строку проходження контролю для гуманітарної допомоги

Проект Закону щодо недопущення затягування строків проведення санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю гуманітарної допомоги № 1509 від 18.12.2014, (ініціатори – В.Л.Константиновський (позафракційний) – Закон 865-VIII Про внесення змін до Закону України "Про гуманітарну допомогу" щодо недопущення затягування строків проведення державного санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного та радіологічного контролю гуманітарної допомоги - прийнято Верховною Радою України 08.12.2015, повернуто з підписом від Президента 26.12.2015 року, Закон набирає чинності через місяць з дня його опублікування, крім абзацу четвертого пункту 1 розділу I, який набирає чинності з 1 січня 2016 року.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про гуманітарну допомогу» митне оформлення товарів (предметів) гуманітарної допомоги проводиться тільки після здійснення необхідних видів контролю: санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю.

Законом встановлюється, що в разі визнання товарів (предметів) гуманітарною допомогою орган, який це визнав, зобов'язаний не пізніше наступного дня надіслати повідомлення про це до органів, які здійснюють санітарний, ветеринарний, фітосанітарний, радіологічний та екологічний контроль. Кожен такий орган зобов'язаний безкоштовно оформити всі передбачені законодавством документи не пізніше семи днів після дня отримання відповідних відомостей.

Гармонізація законодавства України у сфері насінництва та розсадництва

Проект Закону щодо гармонізації законодавства України до законодавства ЄС та СОТ № 1460-1 від 24.12.2014, (ініціатор – Головка М.Й.) – Закон 864-VIII Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами - прийнято Верховною Радою України 08.12.2015, повернуто з підписом від Президента 29.12.2015 року, Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім пунктів 2 та 3 цього розділу, які набирають чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Законом передбачається:

- надати право на виробництво насіння та садивного матеріалу суб'єкту господарювання після його внесення до Реєстру виробників насіння без вимоги атестації;
- відкрити доступ до Реєстру виробників, Реєстру органів з оцінки відповідності, Реєстру аудиторів з сертифікації, Реєстру сертифікатів, виданих органами з оцінки відповідності на насіння та/або садивний матеріал;
- надати можливість аудиторам з сертифікації здійснювати польове інспектування та маркування партій насіння та садивного матеріалу з метою визначення сортових якостей насіння і садивного матеріалу.

Спрощення виготовлення проектів землеустрою

Проект Закону щодо спрощення процедури виготовлення проектів землеустрою для відведення земельних ділянок № 1280 від 08.12.2014, (ініціатори – В.М.Ничипоренко (партія «Відродження») – Закон 863-VIII Про внесення змін до статті 50 Закону України "Про землеустрій" щодо спрощення процедури виготовлення проектів землеустрою для відведення земельних ділянок - прийнято Верховною Радою України 08.12.2015, повернуто з підписом від Президента 30.12.2015 року, Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Метою Закону є удосконалення процедури виготовлення проекту землеустрою на земельні ділянки. Зокрема, Законом вносяться зміни у Закон України

«Про землеустрій» щодо того, що копії правовстановлюючих документів на об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці (з метою виготовлення проектів землеустрою) надаються лише у випадку, коли права власності на такі об'єкти зареєстровані.

Врегулювання відчуження земельних ділянок для суспільних потреб

Проект Закону щодо удосконалення механізму передачі земельних ділянок, відчужених для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності № 1270 від 05.12.2014, (ініціатори – Д.В.Дзензерський та В.В.Бондар (партії «Народний Фронт» та «Відродження») – Закон 862-VIII Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо удосконалення механізму передачі земельних ділянок, відчужених для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності) - прийнято Верховною Радою України 08.12.2015, повернуто з підписом від Президента 26.12.2015 року, Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Законом вносяться зміни до статті 122 Земельного кодексу України, задля створення правових передумов для належного функціонування механізму відчуження земельних ділянок для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. Органи, які прийняли рішення про викуп земельних ділянок для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності, отримують повноваження передавати такі земельні ділянки у власність чи користування.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у грудні 2015 року

Сільськогосподарські землі

Віднесення земель за межами населених пунктів до комунальної власності

Проект Закону щодо розмежування земель державної та комунальної власності на територіях об'єднаних територіальних громад та врегулювання інших земельних відносин № 3510-1 від 08.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – В.В.Амельченко та інші (партії «Блок Петра Порошенко», «Радикальна партія Олега

Ляшка», «Самопоміч», «Народний Фронт», «Батьківщина», «Воля Народу», «Відродження»))

Законопроект передбачається:

1. Віднести до комунальної власності відповідних об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», усі землі державної власності, розташовані за межами населених пунктів у межах територій відповідних територіальних громад, крім деяких видів та земель з визначеним правом власності.

2. Віднести до повноважень Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру здійснення державного контролю за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності.

Метою законопроекту є зміцнення матеріальної і фінансової основи об'єднаних територіальних громад, створення підґрунтя для більш якісного і обґрунтованого планування розвитку територій; а також запровадження дієвого контролю з боку держави за використанням та охороною земель усіх форми власності.

Процедура реорганізації або приватизації Державного земельного банку через Кабінет Міністрів

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк») № 3733 від 28.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – А.П.Яценюк (Кабінет Міністрів України))

Згідно діючого законодавства передбачена ліквідація публічного акціонерного товариства «Державний земельний банк» (Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 418). Метою Законопроекту є надання можливості Кабінетові Міністрів України здійснити заходи щодо реорганізації або приватизації Державного Земельного Банку через Фонд державного майна. Реалізація положень Законопроекту має дозволити повернути кошти статутного фонду Банку до державного бюджету та сприятиме залученню додаткових інвестицій в аграрний сектор.

Спрощення набуття права власності на земельні ділянки для іноземних юридичних осіб

Проект Закону про внесення змін до статті 129 Земельного кодексу України (щодо спрощення процедури продажу земельних ділянок комунальної власності іноземним юридичним особам) № 3738 від 29.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – С.І.Кіраль та ін. (партії «Самопоміч», «Радикальна партія Олега Ляшка», «Блок Петра Порошенка», «Народний Фронт»))

Метою законопроекту є покращення інвестиційних умов і гарантій для інвесторів, залучення іноземних інвестицій в економіку України та коштів до місцевих бюджетів. Законопроектом передбачаються виключення необхідності погодження Кабінетом Міністрів України продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення комунальної власності іноземним юридичним особам. Також передбачається, що іноземні юридичні особи зможуть набувати право власності на земельні ділянки із земель комунальної власності за рішенням органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень визначених Земельним Кодексом України або за результатами аукціону.

Дерегуляція в області земельних відносин

Проект Закону щодо дерегуляції у сфері земельних відносин № 3745 від 30.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – О.П.Мушак та ін. (партії «Блок Петра Порошенка», «Воля Народу», «Відродження»))

Законопроект передбачає скасування та обмеження дії різних дозвільних процедур та вимог щодо здійснення господарської діяльності у сфері земельних відносин, а також обмеження повноважень окремих органів державної влади щодо здійснення функцій державного контролю.

Зокрема, пропонується скасувати:

1. Державну експертизу землепорядної документації;
2. Державний нагляд у сфері землеустрою;
3. Вимоги щодо технічного і технологічного забезпечення виконавців (розробників) робіт із землеустрою;
4. Погодження зміни цільового призначення особливо цінних земель (у частині земель сільськогосподарського призначення та торфовищ)

та земельних ділянок природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, історико-культурного призначення;

5. Погодження із Верховною Радою України вилучення земельних ділянок для розміщення та обслуговування будівель і споруд дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій.

Також пропонується спростити вимоги щодо наявності сертифікованих інженерів-землепорядників у виконавців (розробників) робіт із землеустрою.

Метою законопроекту є скорочення неефективних та корупційних адміністративних процедур в області земельних відносин, пов'язаних із видачою дозвільних документів.

Аграрне законодавство

Відмова у бюджетному фінансуванні на ідентифікацію та реєстрацію тварин

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо ідентифікації та реєстрації тварин № 3565 від 01.12.2015, знаходиться на розгляді у комітатах (ініціатори – А.П.Яценюк (Кабінет Міністрів України))

Метою законопроекту є зменшення видатків державного бюджету на фінансування системи ідентифікації та реєстрації тварин.

Після прийняття проекту Закону здійснення робіт щодо ідентифікації та реєстрації тварин забезпечуватиме державне підприємство «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин», яке працює на госпрозрахункових засадах.

Врегулювання державного фінансування робіт з ідентифікації та реєстрації тварин

Проект Закону щодо збереження державного фінансування робіт з ідентифікації та реєстрації тварин № 3646 від 14.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – В.Є.Івченко (партія «Батьківщина»))

Метою законопроекту забезпечення фінансування з Державного бюджету України заходів з ідентифікації та реєстрації тварин.

Діючою редакцією Закону «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» (ст.10) передбачено, що видатки на фінансування системи ідентифікації та ре-

єстрації тварин і на відшкодування витрат на оплату послуг з ідентифікації та реєстрації тварин фізичним особам - власникам цих тварин, передбачаються у Державному бюджеті України. Порядок використання цих коштів встановлюється Урядом. Однак, у Законі не визначено поняття «система ідентифікації та реєстрації тварин». Відсутність законодавчого визначення даного терміну та переліку потреб для функціонування системи робить неможливим розрахунок потреби у коштах на її фінансування.

Законопроектом пропонується вилучити із відповідних положень Законів «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» та Прикінцевих положень Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань ідентифікації та реєстрації тварин» терміну «система ідентифікації та реєстрації тварин» і замінити його терміном «проведення робіт з ідентифікації та реєстрації тварин».

Скасування Гарантійного фонду

Проект Закону щодо діяльності Гарантійного фонду виконання зобов'язань за складськими документами на зерно № 3735 від 28.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – А.П.Яценюк (Кабінет Міністрів України))

Метою Законопроекту є скасування Гарантійного фонду як інституту, що не відповідає сучасним реаліям та очікуванням функціонування ринку зерна. На думку авторів Законопроекту його прийняття сприятиме зменшенню навантаження на бізнес в частині надмірного регулювання. Нагадаємо, що наразі фінансування Гарантійного фонду забезпечується переважно за рахунок внесків його членів; членство в Гарантійному фонді для власників зернових складів є обов'язковим, що зумов-

лює додаткове фінансове навантаження на учасників зернового ринку.

Податкове законодавство

Збільшення мінімальної ставки земельного податку

Проект Закону щодо перегляду податкової ставки на земельні ділянки сільськогосподарського призначення № 3570 від 01.12.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – А.О.Вадатурський та ін. (партія «Блок Петра Порошенка», «Народний Фронт»))

Ціллю авторів законопроекту є усунення нерівних умов оподаткування суб'єктів, які ведуть господарську діяльність у сфері сільського господарства. Законопроект передбачає внесення змін до Податкового кодексу України, якими пропонується збільшити нижній рівень ставки податку за земельні ділянки сільськогосподарського призначення до 1%. Верхня межа ставки зазначеного податку при цьому не встановлюється.

Нагадаємо, що наразі згідно діючого Податкового кодексу України (п.274.1 ст.274) ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3% їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь — не більше 1% їх нормативної грошової оцінки.

Автор, редакція та контакти:

Фолькер Зассе, Марія Ярошко
Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)
Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ
Тел. +38044/ 2356327
info@apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість). Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.